

Hallituksen esitys eduskunnalle lemmikkieläinten siirtoja koskevaksi lainsäädännöksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle lemmikkieläinten siirtoja koskevaksi lainsäädännöksi (HE 192/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Maa- ja metsätalousvaliokunta (MmVM 1/2026 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

eläintautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläintautilain (76/2021) 1 §:n 1 momentin 6 kohta sekä
muutetaan 23 §:n 5 momentti, 49 §:n 1 momentin 7 kohta, 51 §:n 3 ja 5 kohta, 57 §, 93 §:n 3 momentti sekä 94 a §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin niistä on 94 a §:n 1 momentin 6 kohta laissa 1073/2021, seuraavasti:

23 §

Eläintautien seuranta

Ruokavirasto antaa määräykset seurantatutkimuksen toteuttamistavasta ja -ajankohdasta sekä seurantatutkimukseen liittyvistä 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista viranomaisten ja toimijoiden velvoitteista. Ruokavirasto voi tehdä seurantaa varten tutkimuksia myös luonnonvaraisista eläimistä sekä virastoon muita tutkimuksia varten lähetetyistä näytteistä.

Eduskunnan vastaus EV 22/2026 vp

49 §

Ruokaviraston suostumusta edellyttävät siirrot

Ruokavirasto päättää määräpaikan taikka määränpää-, alkuperä- tai kauttakulkujäsenvaltion toimivaltaisena viranomaisena yksittäistapauksessa eläinten tai tuotteiden siirron sallimisesta silloin, kun kyseessä on:

7) sellainen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä lemmikkieläinten muihin kuin kaupallisiin siirtoihin sovellettavien eläinterveyttä koskevien vaatimusten osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2026/131 15 artiklan b kohdassa tai 29 artiklassa tarkoitettu muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuva lemmikkieläinten siirto, joka ei täytä kaikkia sille säädettyjä vaatimuksia;

51 §

Kansalliset täydentävät säännökset

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan:

3) säätää nuorten lemmikkieläinten raivotautirokotuksia ja lemmikkikoirien heisimatolääkityksiä koskevista poikkeuksista sekä eläinterveyssäännösten liitteessä I osassa B lueteltuihin lajeihin kuuluvien lemmikkieläinten muihin kuin kaupallisiin siirtoihin sovellettavista vaatimuksista;

5) antaa eläinten tai tuotteiden siirtoja koskevia eläinterveyssäännösten IV ja VI osan tai niiden nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoon liittyviä säännöksiä, jos mainitut Euroopan unionin säännökset sitä edellyttävät.

57 §

Kansallinen toimivalta Euroopan unionin tuontivaatimusten puuttuessa

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan eläinterveyssäännösten 230, 234 ja 238 artiklaa noudattaen säätää eläinterveyttä koskevista vaatimuksista, joita muista kuin jäsenvaltioista Suomeen tuotavien eläinlajien tai -luokkien, tuotteiden taikka niitä koskevien terveystodistusten tulee täyttää sekä niistä valtioista ja alueista, joista mainittujen eläinten tai tuotteiden tuonti on sallittua, jos eläimiä tai tuotteita koskevista tuontivaatimuksista tai valtioiden tai alueiden luettelosta ei säädetä eläinterveyssäännösten V osan säännösten nojalla tai muualla Euroopan unionin lainsäädännössä.

Eduskunnan vastaus EV 22/2026 vp

93 §

Toimenpiteet, kun jäsenvaltioiden välisiä siirtoja koskevia vaatimuksia on rikottu

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettuja toimenpiteitä koskevassa päätöksessä voidaan asettaa toimenpiteitä koskevia, eläintautien leviämisen estämiseksi välttämättömiä ehtoja. Toimija tai lemmikkieläimen pitäjä vastaa toimenpiteiden suorittamisesta. Ruokavirasto tai Tulli voi kuitenkin päättää, että se huolehtii eläimen lopettamisesta tai tuotteen hävittämisestä toimijan sijasta tämän kustannuksella.

94 a §

Eläintautivalvonnan seuraamusmaksu

Ruokavirasto voi määrätä vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron eläintautivalvonnan seuraamusmaksun sille, joka:

6) siirtää maahan tai maasta eläimiä tai tuotteita, jotka eivät täytä eläinterveys säännösten IV tai VI osassa tai tämän lain 52 §:ssä tai niiden nojalla annetuissa säännöksissä taikka 51 §:n 3—5 kohdan nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjä eläinten tai tuotteiden siirtokelpoisuutta koskevia vaatimuksia taikka siirtää eläimiä tai tuotteita TSE-asetuksen 15 artiklan tai tämän lain 47 §:n 2 momentin nojalla annettujen säännösten vastaisesti;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 1 §:n 2 momentti ja 6 §:n 1 momentin 5 kohta sekä

muutetaan 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 ja 2 momentti, 7 §:n 2 momentti, 10 §:n 1—3 momentti, 14 § sekä 15 §:n 1 momentin 1, 4 ja 5 kohta ja 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 15 §:n 4 momentti laissa 455/2025, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 22/2026 vp

4 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on valvonta-asetuksen ja tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta.

5 §

Ruokavirasto

Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää virallista valvontaa valvonta-asetuksen ja tämän lain soveltamisalalla. Virasto vastaa valvonta-asetuksen 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua koordinaatiosta ja yhteydenpidosta Euroopan komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa.

Ruokavirasto vastaa valvonta-asetuksessa jäsenvaltiolle ja toimivaltaiselle viranomaiselle säädetyistä unioniin tulevien eläinten ja tavaroiden virallista valvontaa koskevista tehtävistä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

7 §

Muut viranomaiset

Elintarvikelain (297/2021), eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) tai eläintautilain (76/2021) mukainen määränpäänä olevaa elintarvikehuoneistoa, laitosta tai tilaa valvova viranomainen on määränpäänä olevan elintarvikehuoneiston tai laitoksen toimivaltainen viranomainen sellaisten eläinten tai tavaroiden osalta, joiden kuljetuksen ja saapumisen seuraamisesta rajatarkastusasemalta Euroopan unionissa sijaitsevaan elintarvikehuoneistoon, laitokseen tai tilaan säädetään valvonta-asetuksen 77 artiklan 1 kohdan b alakohdan tai mainitun artiklan 2 kohdan nojalla annetussa delegoidussa asetuksessa.

10 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Tarkastusta ja näytteenottoa koskevasta virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista säädetään valvonta-asetuksen 9—15 artiklassa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 täydentämisestä siltä osin kuin on kyse rajatarkastusasemilla tehtävästä virallisesta valvonnasta vapautetuista tietyistä eläinten ja tavaroiden luokista, matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin kohdistuvasta erityisestä valvonnasta ja luonnollisille henkilöille osoitetuista pienistä tavaralähetyksistä, joita ei ole tarkoitus saattaa markkinoille, sekä komission asetuksen (EU) N:o 142/2011 muuttamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/2122 11, 11 a ja 11 b artiklassa.

Eduskunnan vastaus EV 22/2026 vp

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen ja näytteenoton saa suorittaa vain toimivaltainen valvontaviranomainen tai tämän lain nojalla virka-apua antava viranomainen. Tarkastuksen ja näytteenoton saa suorittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi. Jollei kyse ole Suomen tullialueelle tai siihen kuuluvan erityisen veroalueen alueelle saapumisen välittömässä yhteydessä tehtävästä kulkuneuvon kohdistuvasta tarkastuksesta, tarkastuksen pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa saa tehdä vain, jos on aihetta epäillä, että valvonta-asetuksessa tai tässä laissa tarkoitettuja tuontia koskevia vaatimuksia on rikottu tai rikotaan ja kyse on sellaisesta laissa rangaistavaksi säädetystä teosta, josta voi seurata vankeusrangaistus.

Toimivaltaisella valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitettujen virallisen valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot maksutta valtion ja kunnan viranomaisilta sekä valvonta-asetuksessa tarkoitettuilta toimijoilta sekä muilta, joita tässä laissa tai Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyt velvoitteet koskevat.

14 §

Määräykset, kiellot ja muut hallinnolliset toimenpiteet

Jos eläin tai tavara taikka niiden tuonti ei täytä tai epäillään, että se ei täytä tuonnille asetettuja vaatimuksia, toimivaltaisen valvontaviranomaisen on ryhdyttävä valvonta-asetuksessa tai tässä laissa säädettyihin toimenpiteisiin.

Eläimen tai tavarantoimenpiteistä eristykseen tai karanteeniin säädetään valvonta-asetuksen 65—67 artiklassa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinten eristykselle ja karanteenille asetettavista vaatimuksista.

15 §

Tuontivalvonnan seuraamusmaksu

Ruokavirasto tai Tulli voivat määrätä eläinten tai tavaroiden lähetyksen tuonnista vastaavan toimijan maksamaan vähintään 300 euron ja enintään 5 000 euron tuontivalvonnan seuraamusmaksun, jos toimija:

1) laiminlyö valvonta-asetuksen 56 artiklan 4 kohdan tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 täydentämisestä siltä osin kuin on kyse rajatarkastusasemilla tehtävästä virallisesta valvonnasta vapautetuista tietyistä eläinten ja tavaroiden luokista, matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin kohdistuvasta erityisestä valvonnasta ja luonnollisille henkilöille osoitetuista pienistä tavaralähetyksistä, joita ei ole tarkoitus saattaa markkinoille, sekä komission asetuksen (EU) N:o 142/2011 muuttamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/2122 11 artiklan mukaisen velvollisuutensa esittää eläin tai tavara viralliseen valvontaan;

4) tuo tai yrittää tuoda maahan eläimen tai tavarantoimenpiteistä vastoin valvonta-asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja aloja koskevien Euroopan unionin tai jäsenvaltioissa unionin lainsäädännön soveltamiseksi vahvistettuja säännöksiä taikka lainsäädännössä asetettuja kansallisia tuontivaatimuksia;

Eduskunnan vastaus EV 22/2026 vp

5) kuljettaa tai kuljetuttaa eläimiä valvonta-asetuksen 1 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitettua alaa koskevien Euroopan unionin tai jäsenvaltioissa unionin lainsäädännön soveltamiseksi vahvistettujen säännösten taikka lainsäädännössä asetettujen eläinten suojelua kuljetusten aikana koskevien kansallisten vaatimusten vastaisesti siten, että niille voi aiheutua vammoja tai turhaa kärsimystä;

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 27.3.2026

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri